

Ҳуқуқий жамият сари

Мамлакатимизда халқ фаровонлиги ва турмуш тарзини яхшилашга қаратилган ижтимоий ва иқтисодий ислохотлар янги босқичга кўтарилди. Шу жумладан, инсон ҳақ-ҳуқуқлари ва эркинликларининг кафолати сифатида адолатли суд тизимини шакллантириш борасидаги тўб ўзгаришлар ҳам изчил амалга оширилмоқда.

Президентимизнинг Олий Мажлис қатор сессияларидаги маърузаларидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикасида суд ислохотини янада ривожлантириш Дастури ишлаб чи-

қилди. Унинг асосига фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини суд томонидан ҳимоя қилишни кучайтириш ва кенгайтириш, суд тизимини демократлаштириш, суднинг мавқеини ошириш ҳамда суд ислохотида оид бошқа масалалар кўйилди. Судловнинг одиллигини таъминловчи ҳуқуқий майдон — умуминсоний кадрлар ва умум эътироф этилган ҳуқуқ андозаларига асосланган, шаклан ва моҳиятан янги қонунчилик тизими яратилди.

СУДьяЛАР ИХТИСОСЛАШУВИ — ДАВР ТАЛАБИ

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис минбаридан туриб айтган «Ихтисослаштириш, албатта, одил судловни амалга ошириш сифати ва теъдорлигини, энг муҳими, қабул қилинган суд қарорларининг адолатли бўлишини таъминлайди», деган сўзлари ҳар бир судьянинг дилидаги гаплар бўлди, деган янгиликларимиз. Судьяларнинг ижтисодиётдаги лозимлиги масаласи юқоридаги фикрлардан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Олий судининг шу йил 7 июлда бўлиб ўтган навбатдан ташқари пленумида муҳокама қилинди. Унда иштирок этган судьялар судьяларни ихтисослаштириш масаласини яқдиллик билан қўйлаб-қувватладилар.

устидан тарафларнинг юқори судларга шикоятлари ҳам кўпайиб борган. Ўзбекистон Республикаси Олий судига фуқаролик ишлари бўйича келиб тушган шикоятлар сони 1990 йилда 2414 тани ташкил қилган бўлса, 1999 йилда бу кўрсаткич 3253 тани ташкил этди.

Айтиш жоизки, вилоят ва унга тенглаштирилган судларда фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъати мавжуд бўлса-да, бу ҳайъат судьяларнинг фаолиятини қоникорли деб бўлмайди. Сабаби, фуқаролик ишларини чуқур, мукаммал ағаллаган судьяларимиз жойларда кам. Фуқаролик масалалари бўйича етарли тажриба ва малакага эга бўлмаган судьялар томонидан қўрилган ишларнинг сифати пастлиги, улар қабул қилган қарорларнинг анчагина қисми қассадия ёки назорат тартибиде Олий суд томонидан бекор қилинаётганини ачинарли ҳолдир.

Барчамизга маълумки, ишларнинг асосий қисми туман (шаҳар) судларида кўрилади. Судларда иш салмоғининг ортиши ва судьяларимизнинг айнан бир ҳуқуқ соҳасини мукамал ағаллаганликлари туфайли қонун талабларига мос бўлмаган ҳал қилувчи қарорларнинг чиқарилишига сабаб бўлмоқда. Бунга Олий суд қада нозорат тартибиде чиқарилиб, ўрганилган ишларнинг аксарият қисми бўйича чиқарилган суд қарорлари орасидан протестлар келтирилатганини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Масалан, Сурхондарё, Бухоро, Сирдарё, Наманган вилоятлари бўйича қабул қилинган суд қарорларига нисбатан бир мунча кўп протестлар келтирилган. Худди шундай ҳолатни бошқа қатор вилоят судлари фаолиятида ҳам кузатишимиз мумкин.

Умумлаштириш натижаларига қараганда, ариза ва шикоятларнинг аксариятида туман (шаҳар) судларида кўрилади. Судларда иш салмоғининг ортиши ва судьяларимизнинг айнан бир ҳуқуқ соҳасини мукамал ағаллаганликлари туфайли қонун талабларига мос бўлмаган ҳал қилувчи қарорларнинг чиқарилишига сабаб бўлмоқда. Бунга Олий суд қада нозорат тартибиде чиқарилиб, ўрганилган ишларнинг аксарият қисми бўйича чиқарилган суд қарорлари орасидан протестлар келтирилатганини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Масалан, Сурхондарё, Бухоро, Сирдарё, Наманган вилоятлари бўйича қабул қилинган суд қарорларига нисбатан бир мунча кўп протестлар келтирилган. Худди шундай ҳолатни бошқа қатор вилоят судлари фаолиятида ҳам кузатишимиз мумкин.

Умумлаштириш натижаларига қараганда, ариза ва шикоятларнинг аксариятида туман (шаҳар) судларида кўрилади. Судларда иш салмоғининг ортиши ва судьяларимизнинг айнан бир ҳуқуқ соҳасини мукамал ағаллаганликлари туфайли қонун талабларига мос бўлмаган ҳал қилувчи қарорларнинг чиқарилишига сабаб бўлмоқда. Бунга Олий суд қада нозорат тартибиде чиқарилиб, ўрганилган ишларнинг аксарият қисми бўйича чиқарилган суд қарорлари орасидан протестлар келтирилатганини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Масалан, Сурхондарё, Бухоро, Сирдарё, Наманган вилоятлари бўйича қабул қилинган суд қарорларига нисбатан бир мунча кўп протестлар келтирилган. Худди шундай ҳолатни бошқа қатор вилоят судлари фаолиятида ҳам кузатишимиз мумкин.

Умумлаштириш натижаларига қараганда, ариза ва шикоятларнинг аксариятида туман (шаҳар) судларида кўрилади. Судларда иш салмоғининг ортиши ва судьяларимизнинг айнан бир ҳуқуқ соҳасини мукамал ағаллаганликлари туфайли қонун талабларига мос бўлмаган ҳал қилувчи қарорларнинг чиқарилишига сабаб бўлмоқда. Бунга Олий суд қада нозорат тартибиде чиқарилиб, ўрганилган ишларнинг аксарият қисми бўйича чиқарилган суд қарорлари орасидан протестлар келтирилатганини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Масалан, Сурхондарё, Бухоро, Сирдарё, Наманган вилоятлари бўйича қабул қилинган суд қарорларига нисбатан бир мунча кўп протестлар келтирилган. Худди шундай ҳолатни бошқа қатор вилоят судлари фаолиятида ҳам кузатишимиз мумкин.

Умумлаштириш натижаларига қараганда, ариза ва шикоятларнинг аксариятида туман (шаҳар) судларида кўрилади. Судларда иш салмоғининг ортиши ва судьяларимизнинг айнан бир ҳуқуқ соҳасини мукамал ағаллаганликлари туфайли қонун талабларига мос бўлмаган ҳал қилувчи қарорларнинг чиқарилишига сабаб бўлмоқда. Бунга Олий суд қада нозорат тартибиде чиқарилиб, ўрганилган ишларнинг аксарият қисми бўйича чиқарилган суд қарорлари орасидан протестлар келтирилатганини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Масалан, Сурхондарё, Бухоро, Сирдарё, Наманган вилоятлари бўйича қабул қилинган суд қарорларига нисбатан бир мунча кўп протестлар келтирилган. Худди шундай ҳолатни бошқа қатор вилоят судлари фаолиятида ҳам кузатишимиз мумкин.

СУРАТЛАРДА: Хонқа тумани марказида қад ростлаётган янги коллеж кўришни; «Хоразмқурилиш» ҳиссадорлик жамиятининг 1- кўчма жамланмаси бинокорлари (чапдан) уста Ортиқ Курбон, монтажчилар бригадаси бошлиғи Рўздат Раҳимов.

«КОСКОМ» КОМПАНИЯСИ: БУЮК ИПАК ЙЎЛИДАГИ ТЕЗКОР АЛОҚА

«Коском» Ўзбекистон-Америка уяли алоқа компаниясига бизнесда эришган ютуқлари, янги яшаш ва ишбилармонлик соҳасидаги ташаббускорлиги учун Европа Иттифоқининг «Euro Market Award 2000» мукофоти топирилди. Ўзбекистон бозорига фаолият юритиб турган уяли алоқа компаниясига халқаро мукофот юксак иш сифати учун илк бор берилди. УА мухбири «Коском» компанияси бош директорининг биринчи ўринбосари Азимжон ОРИФЖОНОВ билан телекоммуникация соҳасидаги ҳозирги аҳвол ва унинг истиқбол ҳусусида суҳбатлади.

солинган эди. Компания кўп миқозларни тўплаб, симсиз алоқа воситаларини ривожлантириш учун дастлабки йирик инвестицияларни жалб этди. «Уздуробита» техник хизматдан янгилик яратмасдан, ўз фаолиятида америка AMP5 стандарти, яъни радиоалоқанинг бир туридан фойдаланди, 1996 йилдан эса янада мукамал DAMPS стандартида ишлашга ўтди.

«Бир мамлакат бозорига олтига уяли алоқа компанияси фаолият юритишни қандай баҳолайсиз? Бундай рақобат миқозлар учун фойдалими?»

«Дастлаб бир бозорда олтига компания яшаб кета олмайдиган, деган фикр ҳам мавжуд эди. Бироқ ҳозиргача юқоридаги компанияларнинг биронтаси фаолиятини тўхтатгани йўқ. Аксинча, уларнинг ҳар бири ўз иқтисодий ўрни, миқозларини тоғди, ўзининг хизмат турлари ва сифати, нарх сиёсатига эга.

«Корхонамиз фаолиятини нуфузли халқаро мукофот билан тақдирлангани биз учун қувончли ҳол. Бу воқеа республикада симсиз коммуникацияларни ривожлантиришда янги босқични бошлаб берди, дейиш ҳам мумкин. Маълумки, иқтисодий талабларига тўла жавоб бериш учун телекоммуникациялар бошқа соҳалардан олдинда бориши, бу борада юқори технологияларни қўллашга асосланган барча ютуқлардан фойдаланиши лозим. Ўзбекистонда ҳозир худди шундай жараён содир бўлмоқда. Келинг, бугунги кун тўғрисида гапиришга қараб олиш мумкин. Тармоқни ривожлантиришга ва кенгайтиришга маблағ сарфлаганларни сабабли улар таклиф этилган алоқа бир-мунча арзон. Бунинг қанчалик истиқболли эканлигини бозор кўрсатади.

«Сир эмаски, Ўзбекистонда уяли алоқа ҳам арзон, ҳам қиммат. Нархлар хилма-хил бўлиб, миқозларнинг турли эҳтиёжлари ва тўловга лаёқатлилиги асосланган. Айрим компаниялар фақат Тошкент шаҳрида фаолият юритишга мошлаган ва ўз олдида бутун мамлакатни қамраб олиш вазифасини қўймаган. Тармоқни ривожлантиришга ва кенгайтиришга маблағ сарфлаганларни сабабли улар таклиф этилган алоқа бир-мунча арзон. Бунинг қанчалик истиқболли эканлигини бозор кўрсатади.

«Сир эмаски, Ўзбекистонда уяли алоқа ҳам арзон, ҳам қиммат. Нархлар хилма-хил бўлиб, миқозларнинг турли эҳтиёжлари ва тўловга лаёқатлилиги асосланган. Айрим компаниялар фақат Тошкент шаҳрида фаолият юритишга мошлаган ва ўз олдида бутун мамлакатни қамраб олиш вазифасини қўймаган. Тармоқни ривожлантиришга ва кенгайтиришга маблағ сарфлаганларни сабабли улар таклиф этилган алоқа бир-мунча арзон. Бунинг қанчалик истиқболли эканлигини бозор кўрсатади.

«Сир эмаски, Ўзбекистонда уяли алоқа ҳам арзон, ҳам қиммат. Нархлар хилма-хил бўлиб, миқозларнинг турли эҳтиёжлари ва тўловга лаёқатлилиги асосланган. Айрим компаниялар фақат Тошкент шаҳрида фаолият юритишга мошлаган ва ўз олдида бутун мамлакатни қамраб олиш вазифасини қўймаган. Тармоқни ривожлантиришга ва кенгайтиришга маблағ сарфлаганларни сабабли улар таклиф этилган алоқа бир-мунча арзон. Бунинг қанчалик истиқболли эканлигини бозор кўрсатади.

КИЧИК ФОРУМ

Авал хабар қилганимиздек, Ўзбекистон Фидо-корлар миллий демократик партияси ташаббуси билан сиёсий партияларнинг фуқаролик жамиятини шакллантиришда тугатилган ўрни, вазифалари, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари билан ўзаро алоқалари масалаларига бағишланган қатор илмий-амалий тадбирлар ўтказиш режалаштирилган. Кеча республика Миллий матбуот марказида «Сиёсий партияларнинг нодавлат нотижорат ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорлик масалалари: фаолият доираси, муаммолар ва уларнинг ечими» мавзусида бўлиб ўтган кичик форумни ана шу тадбирлар мажмуасининг мантиқий давоми, дейиш мумкин. Кичик форумни ФМДП Марказий Кенгашининг биринчи котиби Ахтам Турсунов олиб борди. Унда дастлаб Каунтерпарт консорциум нодавлат ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси директори, сиёсатшунос Девид Смит, ФМДП Марказий Кенгашининг эксперти, юридик фанлари номзоди Бобоқул Тошевнинг маърузаси қилди.

Охири қашна кунни Жаззах-Тошкент йўналишида рўй берган галати воқеа ҳақида бир танишимиз гапириб бергандан сўнг ҳамон кўнгулчи ҳижолик тарқамаяпти. Наҳот, одам боласи ўз нафсини қондирш учун шу қадар паст кетса, энг таажжублиси, атрофдаги бошқа кимсалар бундай ноҳўя ҳаракатни тўсиш ўрнига... ёрдам бериб юборсалар? «Мен аввалига воқеанинг тубига етолмадим, ҳаммаси яқун толғач ҳаяжонга тўла хангоманинг нималигини пайқадим унда кеч бўлганда, — дея хикоя қилади танишим. — Биз Жаззах автобус бека-тидан йўлга тушганимизда соат кундузи роппароса икки бўлганди. Тошкент вилоят автокорхона-сига тегишли автобус 2-3 километр ҳам юрмасдан катта йўл четиде тўхтади. Автобусдан икки нафар буй етган қиз шошиб ту-шди-да, тўғридаги дар-возага кириб латтага ўрал-ган буюмларни олиб ав-тобуснинг орқа эшигиндан чиқдилар. Автобус ўз йўлида давом этди. Шун-дан то Оқолтин тумани му-юлишигача ҳеч гап бўл-гани йўқ. Шу ерга келган-да гавдаси спортчиларни-кига ўхшаш йигит олдинги эшикдан чиқди икки то-мондаги ўриндиқлар та-ги-

Таажжуб

ларми?» «Ҳаммасини еъ қиламиз» деди «Барзан-ги» бамайлиҳотир. Йўлов-чилар бу очик савдонни ҳайрон кузатиб боришар-ди. Автобус Қозогистон — Сизлар томошабин бўлиб туравердиларинг-ми? — сурадим ошмандан. — Нима ҳам қилиш мум-кин? Ким билсин, ёнимда ўтирган йўловчи уларнинг

Ўғирлик

худудининг бир жойида тўхтади. Йўл четиде эса юкхонасини ланг очган «Жигули» машинаси, яна икки киши интизор бўлиб кутишарди. Шу ерда маълум бўлишича, кўпчилик-нинг «назарига тушган» юк эгалари фақат икки қиз эмас, улар билан бирга ёши улгурок аёл ҳам бор экан. Учовлари чаққонлик билан орқа эшикдан тушиб қолишди. — Бу алюмин эди, — деди қизларнинг ёнидаги ўриндиқда келган йўлов-чи билагонлик қилиб. — Ишқилиб шу кетишда бор-будимизни сотиб юбормас бу аёллар, деб қўшимча қилди у.

она тупроғига мансуб бойликни ўз нафсини қондирш мақсадида бо-шқа мамлакатга сотиши учун маънавий жиҳатдан қанчалик тубан бўлиши керак? Юқоридаги ҳолат бўйича қонунчилигимизда қандай қоралар борлиги билан қизиқ-дим. Олий Мажлиснинг II сессиясида қиритилган қонун ҳужжат-ларига ўзгар-тириш ва қўшимчалар бўйича Жино-ят кодексининг 185-моддасида рангли метал-ларнинг парча ва резги-чикитларини тайёр-лаш, олиш, улардан фой-даланиш ҳамда уларни ўтказиш қондаларини бу-зиш учун жазо қоралари аввалгига нисбатан ку-чайтирилган. Бу, албатта, қонунчилигимиз тақомил-лашиб бораётганидан да-лолат. Лекин бундан ҳамма ҳам хабардорми? Барибир, менинг назари-мда, Ўзбекистонга те-гишли бўлган, демакки, халқимизга мансуб мулк-ни четга пуллаш қонун-ларимизда ифодаланган бандлардан қўра оғир-роқ гуноҳ деб ўйламан. Аслида ёвуз ният билан қўлга киритилган қиммат-

Уз мухбиримиз.

Шухрат ЖАББОРОВ.

(Давоми. Боши 3-бетда).
жусали Субий домумло кейинки ривоятдан ҳам дарс ўқиб болади. Оқ-сарикдан келган, ўрта бўй, кўзлари катта-катта, хамиша баланд кайфиятли Абдуллохон домумло Бедил ва Навоийни завқ-шавқ билан шарҳларди. Камсухан, хушмуомала, камбағаллиги юриш-туришидан кўзга ташланмиш турадиган, сийрак соқол Абдуллохон домумлонинг суҳбатлари талабаларда ҳаётга, одамларга муҳаббат уйғотарди. Унинг этагига ёпишганлар кўп эди.

— Бу ерда тахсил қўришдан ҳолис мақсадларинг нима? — ўзаро суҳбатларнинг бирида сураб қолди у. Биров уни, биров бунга айтди. Хар каллада хар ҳаёл. Бирор маҳаллага имом, қозига мирзо, ҳеч деганда сўфи бўлиб, ўз тиркичилигини яхшилаш уйда юрганлар ҳам мунозараларда бўлиди.

— Чўпонлар орасида шундай нақл бор, — дейди суҳбат охирида одамийликдан маъруза ўқиган домумло сўзни муҳасарлаб. — Ёлғиз бошинг учун меҳнат қилсанг, ўз қорни учун утлаган хайвоннинг бири бўласан.

Аскарари кўпича мутлола устида гоҳ Хўжа Аҳмад Яссавий, гоҳ Сулаймон Боқиргоний, гоҳ Суфи Олловер билан хаёлан юзма-юз келиб, ҳали билмаган нарсалари, ўқимаган китоблари кўпчилигини сезиб, мутлолага қаттиқроқ ёпишарди. Шундай пайтларда Навоий ва Бобурдан, Гулҳаний ва Махмурдан, Муқимий ва Фурқатдан кўмак суради. У ҳамшахарлари Убайдулло Завкий, Ермухаммад Ерий, Исмоилжон Фарбий, Авазмухаммад Писандий, Мирзахасан Иброҳим Даврон, Шабод Махсум, Пулатхон домумло, Хамза Хақимзода Нивий сўхбатига интиларди. У анчадан бери газал машқ қилар, аммо уни ҳаммадан сир тутарди. Утлабди қолган газалларини кимга бўлса-да кўрсатиб, баҳосини жуда-жуда эшитгис келар, аммо раъийни қайтармаган бирор сўз эшитиб қолишдан чўчиди. Севимли устози Мирзои Хўжадийга билдирсамкин? Сарботи гузариди бақол Мўминжон Мақсад-чи? Уни зўр ҳажми шор дейишди. Ҳали бечорана одам. Аскарари бақол билан яқинлашди режасини тугди. У бақолнинг холи қолган пайтини пойлаб, кўлига бир йўла бир газал ва икки ҳажв тутқазди.

— Мадрасадаги улфатларимдан бири ёзган, — деди олдиндан ўйлаб кўйган гапни такрорлаб, — ўзи уятчан йигит. Қанақа чикдийкин, деб хавотирдиган.

— Улфатингиз бало-ку, — Мўминжон Мақсад бир ўқиб ва яна қайта кўз югуртириб, табассум билан бошани кўтарди, — айниқса ҳажвясини баланд. Уни камина билан таништириб кўймайлисизми?

Тавзим билан ўрнидан кўзгалдан Аскарари эртасига яна бир ҳажв олиб келиб, кечагилар ҳам ўзиники эканини тереб-пишиб изхор этди. Мўминжон Мақсаднинг хушунлигини унинг соддадиллик билан Аскарарини ўтиригизгани жўй тополмай қолгани сездириб турарди. У эриб

кетиб, шу маҳаллалик ҳаммага таниш судхўр бой билан ораларида ўтган мижозлардан гап очди. Эрта баҳор у бойдан қарз олган экан. Ёзининг арини келиб, бой ўша қарзини беш баробар қилиб тўлайсан, деб туриб олибди. «Агар ўша пулга фалонча товуқ олганимда фалонча туҳум тўгарди, фалонча жўжа онарди» деб оғини тирабди. Шоир шу воқеага бағишланган «Хўжайин булбул бўлиб, бизга наво қилмоқчилар» мисраси билан бошлаган ҳажвясини ўқиб берди. Аскарари яйраб қулди. Бора-бора қаллилашиб кетишди.

Энди у дадиллашиб, машқларини Мирзои Хўжадийга хузурига ҳам олиб

чикмасин!
Аскарари нима дерди. Ота юзига чопармиди? У дастгоҳга шўнғиб кетди. Қўллари арқоқда-ю дили моқкилар оҳангиде, шеърда. Газал Махнунини Лайли оғушидан қайси қудрат айира олади? Аскарари ёзганларини пинҳона сақлайди, пайт пойлаб, устозлар назаридан ўтказиб олади. Углининг газалларини мулла Аҳмад аттор-яллачи, Фарзинча, Гофиржон, энди-энди танилиб келаётган Эрка қори ижросида эшитган Хамроали ота Аскарари олача тўқийган дастгоҳ ёнига келди. Унинг нуруний чеҳраси нимаданандир ҳижолат тортаётгандай қизишган.

қилчини кўтариб, ҳамма ёқни туман босган, фойз кўтарибди кўнларнинг бирида устоздан бутунлай айрилиб қолди. Қабр устидидаги хайр-маъзурда шор ва адиблар номидан бўлиб, бир нималар дегандай бўлибди. Ўйлаб гапиролмай қолдим. Дунёда ўлим деган аҳр борлигини нега унутдим? Тайёр нарсаларни йўқотдим-қўйдим. Бугунги ишни эртага қўйишдан ортиқроқ хатолик йўқлигига амин бўлдим. Устоз, мана қабрингиз пойида турибману Саъдий овозини эшитибмандайман.

Мозоримдан ўсанг, ай пок дил, Азалар ҳажв, бизни ҳам ёд қил. Агар Саъдий тупроқ бўлибди на гап,

Эди ҳокисор ул тиркиликда ҳам!
Ахир бу Сиз-ку, ҳокисорлиғи худди ўзингиз-ку! Сизни қидириб, китобларингизда, шоирлар эсдаликларидан, ўзингиз тиклаган қанча-қанча қўлемлардан, одамларнинг кўксидан топдим. Сиз қора тупроқда эмас, муҳаббатли кишилар қалбида уйғоқлигингизга, хамиш тирик эканлигингизга ишондим.

Яқинда қувончдан юрагим ёрилаётди. Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтида адабий ўнрашувга йиғилдик. Алломалар орасида мумтоз сўзимизнинг беназир билимдони, машҳур адабиётшунос, адиб, минг-минглаб шеърли сатрларни ёд айтганда устоз Азизжон Қайумовнинг ҳам борлиқларидан қувондим. Суҳбат давомида, атайин Аскарари Чархий ҳам сўз очдим. Биринчи чархий-шунослардан бўлган Азизжон домумло Бехос Чархий ва Ерий мушоирасини эслаб қолдилар.

Устоз, ўқинг-ўқинг, — деб илтимос қилдим. Уқидилар.

Чархий:
Нозик қадинг чиройи чаманнинг лафозати,
Оху кўзинг қарашмаси оламнинг офати.

Ерий:
Гулзорларда гул очилур они васфидан
Булбул фиғону нолаасидандир шарофати.

Азизжон домумло ўйлабди қолдилар: — Чархий устознинг ўзларидан эшитган эдим. Давоми ёдан кўтарилибди, — дедилар. Яна бир дақиқадан кейин мушоирани охириги эслаганларини айтдилар.

Чархий:
Чархий хамиша ёр васлин тилаб дегай
Қай кун муассар ўлгуси хуснинг зиёфати.

Ерий:
Қай кун муассар ўлгуси хуснинг зиёфати.
Газалини ўқиб бўлиб, завқ-шавқ билан:

— Қандай гўзал, қандай гўзал, — деб бош тебратдилар.
Қолганини ҳам, бошқа мушоираларни ҳам топаман, — деб ичимда ишонч билан пичирладим. — Қўқонда домумлонинг энг истеъодли шоирларидан Аҳмадхон Мадаминор борлар-ку. Ул устознинг ҳам ичлари тўла шеър-ку!

Аскарари Чархийга эхтиромим мени яна Кўқонга чорлаётди...
Йўлдош СУЛАЙМОН.

«Кўп эртақ эшитгандим, сўйлаб берарди бувим...»
Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ
сурат-лаҳзаси.

«ЯНИ БИНО»ДА ЯНГИ ШИФОХОНА
Чорвадорлар юрти — Нуротанинг узок-узок қишлоқларида яшовчи аҳоли ҳам «Соғлом авлод йили»нинг мевасидан баҳраманд бўлмоқда. Оқтепа, Сойкечар, Янгиобод, Қирғавут қишлоқларида ишлаб турган қишлоқ врачлик пунктларида замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари ўрнатилди. Улар малакали тиббиёт ходимлари билан таъминланди.
Яқинда эса «Янги-бино» қишлоқда шифохона қурилиб, фойдаланишга топширилди. Файзулла Хўжаев номи ширкат хўжалиги худудидида бу шифо маскани чорвадорлар мушкулини енгиллаштирди.
Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
«Жалқ сўзи» мухбири.

БИЗ БИЛГАН ВА БИЛМАГАН ЧАРХИЙ (очерк)

— Падарингиздан хатолик ўтибди, — деди у, — қаламни ташламанг, ўғлим!
Аскарари бутун меҳрини тўқиб, чиройи ва пишк мато, бўш вақт топдим, газал тўқирди.
1917 йилнинг кузидан Кўқоннинг алков-далов кўчалари бошланди. Қалта камзул кийганлар бунга «Хуррият» деб «Муқимий айтган йўқлағудай бир ҳаши замон» келгани шу деб жар солишди. Аскарари сийбасдан ўзини четта олди. 1926 йилда уйдаги дастгоҳни янги ташкил этилган артелга кўчириб, ёш тўқувчиларга устозлик қилди. У ота касбига ишора қилиб, шеърлари тағига «Чархий» тахаллусини кўп бошлади. 1940 йилда артелда гулабардорлик қилган шоир шу йили Кўқон ёзувчилар уюшмасининг котиби бўлди. 1943-1947 йиллар орасида Усмон Юсуфов тақлиби билан Тошкентга бориб, урушда ота-онасидан айрилган ўсмирлар учун очилган хўнар мактабида тўқувчиликни ўргатди. 1948-1951 йилларда эса соҳибкорлиги билан ҳам таъинланган Чархий Кўқон шаҳрига туташ Муқимий номи колхозда боғ бригадаси бошлиғи сифатида қанча-қанча янги мевозорларнинг ташкил этилишига ишбoshi бўлди. Кўп йиллар давомида Муқимий уй-музейида илмий ходим бўлиб, Муқимий ва унинг замонашлари адабий меросини тиклаш, уни авайлаб сақлаш, эълон қилинмаган бир қанча газалларини халққа тақдим қилишга фаоллик кўрсатди. «Ширин-аччик», «Алихўжа-Хўжаали», ўзбек шоирлари кутубонаси туркумида чиққан девони шеърини шайдолари орасида қўлма-қўл бўлди.

... Умрнинг вафо қилмаслигини билмасак-да, ноумид шайтон деганларидай, устозга термулиб кўнларни, ҳафталарни, икки-уч ойни кузатдик. Бир хилдалар, гапиролмайдилар, ким келяпти, ким кетяпти, билмайдилар. Қани эди, оғина тўзалсалар, энг аввал ҳамма мушоираларни бир амаллаб ёзиб олган бўлар эдим. Ўша шеърлар энди ҳеч қаерда йўқ, Қиш

— Уғлим, — деди ана шу ўйлар билан боши ари уядай гувилаган Хамроали ота Аскарари мадрасани тугатганлиги ҳақидаги ёрликни олиб келгандан кейин, — ўқиб билан бирга қосибчиликни ўрганиб борганингиз хўп иш бўлди. Сизга ҳам алоҳида дастгоҳ қуриб қўйдим.
— Тайёрман, дада.
— Эшитишимча, — деди узок сукутдан кейин Хамроали ота, — таъби назм билан шўғулланаётган эмисизиз.
— Сал-пал...
— Мени кеңиринг, ўғлим, — гапнинг тўғрисиға қўчди ота, — бу йил кишини дарвишликка етаклайди. Сиз қосиб ўлисиз, қозонингизни кас-бингиз қайнатади, эсингиздан

кирадиган бўлди. Икки забардаст шорининг йўл-ўйриги Аскарарини ғайратлангирди. Унинг бу майлидан хабар топган Хамроали отанинг ўйламаган ўйи қолмади. «Шоирлик — бу дарвишлиқнинг ўзи-ку. Бу йўлга тушганларнинг аҳолини ким билмайди. Мадрасани битиришига оз қолди. Хали ҳам қеч эмас, ота касбидан қол-масин». Углининг қашшоқлик йўлини таллашига қайси отанинг қўлиги чидайдими? Хаммаҳаллалари Авазмухаммад Писандийнинг ноласини у ўз қўлиги билан эшитмаганми?! Урта бўлиб, оқ сарикдан келган, қўлиги ваэмин, шошилиб гапирадиган, тили чучук Исмоилжон Фарбийи кўриниб кетди Хамроали отанинг кўзига. Шундай катта шоир бирор кўнларга қўлига қарайди. Ширали овози билан Муқимийни мафтун этган, ўрта бўлиб, иккала жағида соқоли бору янгида соқоли йўқ Шодмон хожи-чи? Бахтисиз қариди. Унинг танбур чертиб айтган ашулаларини Хамроали қосиб нечача марта сув бўлиб тинглаган. Шундай одам «гадои бавосила» бўлса!

«Гадои бавосила» — таниш-билнашларига арзимас совға олиб бориб, қийналиб қолганини изхор этиши! Бола-налинг арзон ўйинчоқларини кўтариб, кимникига киришини билмай изиллаб қўриш! Углининг шундай афгор бўлишини Хамроали ота сира-сира истамайди.

— Уғлим, — деди ана шу ўйлар билан боши ари уядай гувилаган Хамроали ота Аскарари мадрасани тугатганлиги ҳақидаги ёрликни олиб келгандан кейин, — ўқиб билан бирга қосибчиликни ўрганиб борганингиз хўп иш бўлди. Сизга ҳам алоҳида дастгоҳ қуриб қўйдим.
— Тайёрман, дада.
— Эшитишимча, — деди узок сукутдан кейин Хамроали ота, — таъби назм билан шўғулланаётган эмисизиз.
— Сал-пал...
— Мени кеңиринг, ўғлим, — гапнинг тўғрисиға қўчди ота, — бу йил кишини дарвишликка етаклайди. Сиз қосиб ўлисиз, қозонингизни кас-бингиз қайнатади, эсингиздан

— Уғлим, — деди ана шу ўйлар билан боши ари уядай гувилаган Хамроали ота Аскарари мадрасани тугатганлиги ҳақидаги ёрликни олиб келгандан кейин, — ўқиб билан бирга қосибчиликни ўрганиб борганингиз хўп иш бўлди. Сизга ҳам алоҳида дастгоҳ қуриб қўйдим.
— Тайёрман, дада.
— Эшитишимча, — деди узок сукутдан кейин Хамроали ота, — таъби назм билан шўғулланаётган эмисизиз.
— Сал-пал...
— Мени кеңиринг, ўғлим, — гапнинг тўғрисиға қўчди ота, — бу йил кишини дарвишликка етаклайди. Сиз қосиб ўлисиз, қозонингизни кас-бингиз қайнатади, эсингиздан

— Уғлим, — деди ана шу ўйлар билан боши ари уядай гувилаган Хамроали ота Аскарари мадрасани тугатганлиги ҳақидаги ёрликни олиб келгандан кейин, — ўқиб билан бирга қосибчиликни ўрганиб борганингиз хўп иш бўлди. Сизга ҳам алоҳида дастгоҳ қуриб қўйдим.
— Тайёрман, дада.
— Эшитишимча, — деди узок сукутдан кейин Хамроали ота, — таъби назм билан шўғулланаётган эмисизиз.
— Сал-пал...
— Мени кеңиринг, ўғлим, — гапнинг тўғрисиға қўчди ота, — бу йил кишини дарвишликка етаклайди. Сиз қосиб ўлисиз, қозонингизни кас-бингиз қайнатади, эсингиздан

ЭЪЛОН
Тошкент давлат шарқшунослик институтининг «Шарқ тиллари ва хорижий мамлакатлар минтақашунослиги» мутахассислигига ихтисослашган **АКАДЕМИК ЛИЦЕЙИ**
2000-2001 ўқув йили учун қабул эълон қилади.
Академик лицейда араб, форс, ҳинд, япон, хитой, корейс, инглиз тиллари мукамал ўргатилади. Ўқувчилар дипломатия протоколи, компьютер технологияси ва хорижий фирмаларда иш юритувчилик асослари бўйича амалий билимларни ҳам эгаллайдилар. Махсус дастур асосида олий ўқув йўлига кириш тестларига тайёрларлик факультативлари фюртият кўрсатади. Академик лицейда олий малакали фан докторлари ва номзодлари дарс берадилар.
Академик лицейда ўқиш мўддати 3 йил, 9-синф битирувчилари тақлиф этилади.
Қабул ҳужжатлари:
1. Ариза.
2. Шаҳодатнома (асли).
3. 086 шаклдаги тиббий маълумотнома.
4. Конверт.
5. Тез тиккич (скоросшиватель).
6. Тузилганлик тўғрисида гувоҳнома.
7. 3x4 ўлчамдаги 6 та фотосурат.
Имтиҳон тартиби: хорижий тил, она тили ва адабиёти, тарих фанларидан тест асосида бўлади.
Ҳужжатлар қабул қилиш мўддати: 5. 08. 2000 гача
Академик лицей манзили:
С. Раҳимов тумани, О.Бобожонов кўчаси, 20-уй.
10, 85, 88 - автобуслар, 27-трамвайнинг «Шимолий олмасор» бекати (С. Раҳимов тумани, «Миконд» заводи олдида).
Тел.: 48-02-71, 133-45-21.

JETRO
JOB OPPORTUNITY
Japan External Trade Organization (JETRO) seeks well-educated, experienced and dedicated local individuals to work as executive assistance for economic research and analysis, and also for program implementation in Tashkent office.
The ideal candidates for economic research and analysis position will:
• Have an experience of work in an institute for economic as a researcher;
• Have periodical economic report making skills from basic economic-social data or any materials concerned;
• Be able to take an interview from the persons who concern and include it into the report;
The ideal candidates for program implementation position will:
• Be able to implement the program to encourage the economic relationship between Japan and Uzbekistan and have a strong will to carry it out;
• Have an experience of work in an International or Governmental Organization or a foreign company;
Both categories of candidates should:
• Have international and regional economic knowledge;
• Have excellent English, Russian and Uzbek writing and oral skills;
• Be computer literate (MS Word, Excel, etc.);
• Be based in Tashkent but be prepared to travel on occasion;
• Have strong communication and interpersonal skills;
• Adopt flexible in an ever changing environment
Note: The candidates should submit resumes/CVs identified which category applying to with a questionnaire for three points as below,
1) Why did you decide to apply the JETRO staff?
2) How do you show your ability or talent in JETRO's job?
3) What is your idea on the relationship between Uzbekistan and Japan in near future?
before the closing date of July 31, 2000 to
BUSINESS COMMUNICATION CENTER (BCC)
16, a Shakhrisabz St., 4th floor
P.O. Box 2885, Tashkent 700015
Phone: 152 66 79
Only short listed candidates will be informed and invited for an interview.

ТУРТ НОМАДГИ ДАРЁ
Малайзиядаги энг катта дарёнинг узунлиги 120 километр бўлиб, номи тўрттадир. Дарёнинг дастлабки 32 километрини маҳаллий аҳоли Бетис деб атайдди. Ундан кейинги 44 километри Нингири, яна 44 километри Галас ва сўнги, Жанубий Хитой денгизига қуюлувчи қисми Келантан деб аталади.
27 йил югуриб...
Нафақахўр Пауль Эппель жаҳонда хизмат кўрсатган ҳаваскор-югурувчидир. Германия фуқароси бўлиш бу қария 2955 та медал, диплом ва бошқа мукофотлар эгаси. Эппель буларга 27 йил давомида турли мусобақаларда қатнашганлиги учун (қўлида галаба қозонган) эришган. Тиззасининг узок йиллардан бери оғришига қарамай, собиқ сотувчи ҳамон спорт билан машғул.
ҲАМ ОЛМА, ҲАМ ЁНҒОҚ
Бразилиянинг шимоли-шарқидидаги қурғоқчил ўрмонларда ажойиб ўсимлик ўсади. Унинг номи кажу. Унда бир вақтнинг ўзида ҳам ёнғоқ, ҳам олма гишади. Тавба, чиндан ҳам гаройиб-а? Дарахт кўлам катта эмас — бўйи 10-12 метр, бироқ ҳосили тузуқкина: мавсумда бир дарахтдан 10-12 кило ёнғоқ, 30 кило атрофида олма узиб олинади.

«ЖАЛҚ СҮЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси
Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ
Таҳрир хайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Жалқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Жалқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИДМОВ,
С. МУХИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁЕВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ҳ. ҲОШИМОВ.
БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Хўжуқ — 136-07-94;
Иқтисодий — 136-36-65;
132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Ҳаётлар — 136-29-89,
133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Асборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик — 133-78-92;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.
Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 516, 22228 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета PENTUM-II — компьютерда терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.
Набатчи котиб — А. ОРНПОВ.
Набатчи муҳаррир — Н. ТОШЕВ.
Набатчи — Б. ОСТОНАҚУЛОВ.
Мусахҳах — А. САТТОНОВ.
• **МАНЗИЛИМИЗ:** 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зийд материаллар қабул қилинмайди.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмаҳонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти — 21.00
топирилди — 20.45
1 2 3 4 5 6

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги жамоаси вазирлиқнинг бош мутахассиси М. С. Солиқовага падари бузуқворини **САТТОР** отанинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таззия изхор этади.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги Ўзбекистон Бадий академияси раисининг ўринбосари **Тоҳиржон МИРЖАЛИЛОВ**нинг бевақт вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таззия билдиради.

Ўзбекистон радиоси жамоаси «Мадаҳкор» бош муҳаррирининг бош муҳаррир ўринбосари **Мамаржаб ИМОНОВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таззия изхор қилади.

Енгил саноат моллари ишлаб чиқарадиган «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси бошқаруви ва жамоаси енгил саноат тармоғининг собиқ масъул ходими **Ўткир УМАРБЕКОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таззия изхор этади.

М. Уйғур номидаги Тошкент давлат Санъат институти жамоаси Ўзбекистон Бадий академияси раисининг ўринбосари **Тоҳир МИРЖАЛИЛОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таззия изхор қилади.